

سێبەرا بێدەنگیێ

مووسا خالد
(دهۆک)

ل ناڤ جادەییێن تەنگ و کۆلانێن خارێن باژێرێ کەڤن، ئارام ڕۆژانە بەری هەمیا ژ خەو ڕابووبا و ب ئارامی دچوو سەر کارێ خۆ ل دوکانا خۆ یا بچووک. ئەو زەلامەکێ گەلەک بێدەنگ بوو، پتر ژ هندێ کو ئاخڤتنێ بکەت یان خۆ ب زۆری بینیتە پێش. حەز دکر ب تنێ بێدەنگ ببت و گوهێ خۆ دەتە ئاڕیشە و نەخۆشییێن خەلکێ باژێرێ. هەمی خەلکێ کۆلانێ ل سەر ڕەوشتێ وی فێر ببوون و هزر دکر کو ئەڤ بێدەنگیا وی نیشانا لاوازیێ یان ژی نەشیان و نەزانینێ یە، لێ د ڕاستیێ دا بێدەنگیا وی وەک سێبەرەکێ درێژ بوو، هەمیا ددیت لێ کەس تێنەدەگەهشت.

ڕۆژ هاتن و چوون، تا ل ڕۆژەکا گەلەک سار و زڤستان، کەشوهەوا سەرانسەر تەزی بوون بەفر و باران دەست پێ کربوو، ل بەر دەرگەهێ دوکانا وی ئاڕیشەیەکا گەلەک مەزن د ناڤبەرا دوو جیرانێن کەڤن دا دروست بوو. ئەڤ دوو جیرانە کو ب سالان بوو هەڤالێن نێزیکێن یەک دوو بوون، سەر تشتەکێ گەلەک بچووک ڕابوونە یەک و دەنگێ وان عەور ددڕاندن. وان دەستپێکر ئاخڤتنێن گران و خراپ دهاڤێشتنە یەک و دوو، ئاگرێ شەڕی هێدی هێدی گەرمتر لێ هات و تەڤایا کۆلانێ هەمی هاتە سەر پێییان. هەمی کەسی دڤیا خۆ بکەتە قەهرەمان و بچتە د ناڤ دا و داکۆ ناڤێ خۆ بلند بکەت، لێ ب ئاخڤتنێن وان بێن بێ ڕامان سەد کەسێن دی ژی پتر تێکدچوون و ئاگرێ دوژمنکاریێ گەرمتر لێ داهات، چ کەسان نەدشیا وان ئارام بکەت.

هەمی کۆلان ئالۆز بوون و دەنگەدەنگەک چوو بوون ئەسمانی، ب تنێ ئارام ل بەر دەرگەهێ دوکانا خۆ ل سەر پێ خۆ ڕاوەستیابوو، ب ئارامی بەرێ خۆ ددایە وان و د دەڤی دا چ ئاخفتن نەبوون. دەمێ شەڕی گەرمییا خۆ یا هەرە مەزن گرتی و کێم مابوون ئاڕیشە بگەهتە لێدانێ و خوینڕشتنێ، ئارام ب گاڤێن خۆ بێن ئارام چوو د ناڤبەرا وان دا و ل نیڤا شەڕی ڕاوەستیا. ئەوی چ ئاخفتنێن دی نەکرن و دەنگێ خۆ ل سەر کەسێ بلند نەکر، ب تنێ ب ئارامی دەستێ خۆ دانا سەر ملێن وان و ب ژیری بەرێ خۆ دایە ناڤ چاڤێن وان هەردووکان.

ئەو بەرێخۆدانا ئارام وێ سێبەرا بێدەنگ، توڕەبوونا وان یەکسەر ڕاگرت و ئاگرێ وان ڤەمراند، وەسا کو ئاخفتن ل سەر لێڤێن وان ڕاوەستیان. هەردوو جیرانێن توڕە ل بەر چاڤێن وی و خەلکێ کۆلانێ شەرمزار بوون، چوونە ڕەخێ یەک و هێدی هێدی دەستێ یەکودوو گرتبوون و داخۆزا لێبورینێ ژ یەک کر. ل وی دەمی هەمی خەلکێ کۆلانێ ب چاڤێن خۆ دیت و ب دروستی تێگەهشتن کو بێدەنگی چ جار نیشانا لاوازیێ یان تێنەگەهشتنێ نینە، بەلکو بێدەنگی جاران هێزەکا وەسا مەزنە کو دشێت هەمی ئاگرێن گران بمرینت و ئارامیێ بۆ دلان بینت.

ئارام زڤڕی د ناڤ بێدەنگیا خۆ دا بێی کو چ پەیڤێن زێدە بکاربینت یان شانازیێ ب خۆ بکەت، چونکی وی باش دزانی هندەک ئاخفتن ل ڤێ ژیانێ هەنە، ب تنێ ب بێدەنگیێ دهێنە هەستپێکرن و تێگەهشتن. سێبەرا بێدەنگیا وی بوو خۆشترین و مەزنترین وانە بۆ هەمی گەنج و پیرێن باژێڕی، پشتی وێ ڕۆژێ هەمیان ب ڕێزەکا گەلەک مەزن بەرێ خۆ ددا بێدەنگیا وی، چونکی وان زانی ل پشت وێ بێدەنگیێ دلەکێ پڕ ژ مەزناهی، ژیری و هێزێ ڤەشارتییە، و ب ئەڤێ بێدەنگیێ شیابوو باژێڕەکی ژ کەرب و دوژمنکاریێ قورتال بکەت.